
SAMLENOTAT

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 46.C.10.a
CC: Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg Bilag: KOM(2007) 821 endelig
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 19. maj 2008
Emne: Rådsmøde (Miljø) Forslag om Fællesskabets deltagelse i
Den internationale Hvalfangstkommission

19.5.08 kl. 17.22

Forslag fra Kommissionen til Rådet om fastlæggelse af Det Europæiske Fællesskabs holdning på møder i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC)

KOM(2007) 821 endelig

Revideret udgave af samlenotat oversendt Folketingets Europaudvalg den 4. februar 2008 med henblik på forelæggelse den 8. februar 2008 til forhandlingsoplæg.

Notatet er uændret for så vidt angår det oprindeligt oversendte samlenotat på punkterne 1-4 og 6-8. Punkt 5 om forslaget indbold er justeret og punkt 9 – om høring – er nyt. Punkt 10 er uændret. Punkt 11 og 12 er opdateret i forhold til det oprindelige samlenotat.

1. Resumé.

Kommissionen foreslår at Rådets fastlægger Det Europæiske Fællesskabs holdning til de vigtigste spørgsmål, der drøftes på møder i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC).

2. Baggrund

EU's miljøkommissær Stavros Dimas præsenterede på rådsmødet (miljø) den 19. december 2007 – under punktet "Eventuelt" Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af Det Europæiske Fællesskabs holdning på møder i Den internationale Hvalfangstkommission (IWC).

Kommissionen finder, at den overordnede målsætning for EU bør være en opretholdelse af moratoriet mod kommerciel hvalfangst, at medlemslandene bør optræde samlet med især denne målsætning men også andre målsætninger i IWC.

3. Hjemmelsgrundlag

Kommissionen begrundet sit initiativ med en henvisning til dels den fælles fiskeripolitik, dels til Habitatdirektivet, som beskytter alle hvalarter fra forstyrrelse, fangst eller planlagt aflivning i farvande, der henhører under Fællesskabets farvandsområde.

Kommissionen begrundet endvidere sit initiativ med en henvisning til Washington-konventionen (CITES) om forbud mod handel med truede planter og dyr.

Kommissionen oplyser, at Fællesskabet har eksklusiv kompetence på fiskeriområdet. Det anføres på basis af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik, at denne omfatter bevarelse, forvaltning og udnyttelse af levende akvatiske ressourcer. For så vidt angår miljøpolitikken finder Kommissionen i medfør af artikel 174 i Traktaten en forpligtelse for Fællesskabet til at sikre bl.a. hvaler globalt.

Kommissionen henstiller, at Rådet træffer beslutning i sagen på basis af kvalificeret flertal jfr. særligt artikel 37 og artikel 175, stk.1. i Traktaten.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionen finder, at EU's miljøpolitik ikke vil kunne være effektiv i Fællesskabets farvandsområder, hvis den ikke følges op på globalt plan. Kommissionen peger på, at IWC er den ansvarlige internationale organisation. IWC's formål, angives det, er at bevare og forvalte hvalbestande med henblik på at sikre en forsvarlig udvikling af hvalfangstindustrien.

Det oplyses, at kommerciel hvalfangst blev midlertidigt suspenderet i 1986, da der på daværende tidspunkt var usikkerhed om de forskellige hvalbestandes biologiske status. Hoveddrøftelsen efterfølgende i IWC har siden fokuseret på, om de enkelte hvalbestandes biologiske situation er forbedret i et sådant omfang, at man – kontrolleret – kunne ophæve suspensionen af hvalfangst af disse arter. Det anføres, at disse drøftelser har ført til ekstremt polariserede konfrontationer mellem de stridende grupper i IWC, som med ca. halvdelen i hver af grupperne er henholdsvis for eller imod hvalfangst. Kommissionen angiver samtidig, at det er en kendsgerning, at ledende medlemmer af IWC har modsat sig moratoriet og udfører, hvad der betegnes som videnskabelig hvalfangst.

I sit forslag til rådsafgørelse foreslår Kommissionen konkret:

At det gøres til Fællesskabets vigtigste mål i forhold til IWC at sikre effektive internationale lovregler for beskyttelse af hvaler.

At medlemsstaterne – med forbehold af fremtidige ændringer som følge af relevant udvikling på området – handler i fællesskab i Fællesskabets interesse i henhold til nedenstående holdning til forslag til beslutninger i IWC:

- modsætter sig ændringer af IWC's vedtægter, som vil medføre hel eller delvis ophævelse af moratoriet for kommerciel hvalfangst
- støtter forslag om at ændre IWCs vedtægter med henblik på at oprette hvalreservater
- støtter forslag om at videreføre oprindelige befolkningers traditionelle hvalfangst under en række betingelser
- støtter forslag, der tager sigte på at regulere alle hvalfangstaktiviteter, som finder sted i henhold til konventionens juridiske bestemmelser, herunder hvalfangst med videnskabeligt formål
- støtter forslag, som er forenelige med EU's holdning i henhold til CITES og andre internationale aftaler, som EU er part i.
- støtter forslag om at videreføre bevaringskomiteens arbejde og forslag om at undersøge spørgsmålet om bevaring af alle hvalarter
- støtter forslag om fremme af indsamling af videnskabelige data under anvendelse af ikke dræbende metoder og forskning i bevarelse af hvalbestande.
- modsætter sig forslag om at ændre IWC's procedureregler for at udvide mulighederne for hemmelige afstemning.

Formandskabet har i flere omgang måttet ændre og reducere omfanget af Kommissionens forslag. Først og fremmest er forslaget blevet reduceret til kun at gælde for det kommende årsmøde i IWC. Hertil kommer, at formandskabet på krav fra en række lande har udeladt referencen til traktatens artikel 37, som ville give Kommissionen kompetence på området (Artikel 37 er basis for den fælles fiskeripolitik, der hviler på princippet om bæredygtig udnyttelse af naturressourcer). Der tegner sig bred tilslutning til, at de medlemslande, der deltager i IWC's årsmøde skal respektere følgende:

- Støtte opretholdelsen af moratoriet på kommerciel hvalfangst
- Gå imod forslag om nye former for hvalfangst, med mindre sådanne forslag på lang sigt vil indebære en forbedring i hvalers bevaringsstatus samt bringe alle former for hvalfangst under IWC's kontrol.
- Være imod videnskabelig hvalfangst
- Støtte forslag om hvalreservater i overensstemmelse med IWC's regler
- Støtte oprindelige folks hvalfangst – forudsat dels at hvalfangsten er reguleret ordentligt, dels at fangster holdes inden for dokumenterede og anerkendte behov.

I tilslutning til ovennævnte er der tillige skitseret en generel beføjelse til at skabe EU-holdninger på stedet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal alene informeres om forslaget efter vedtagelse i Rådet jf. Traktatens art. 300, stk. 2, 2. underafsnit.

7. Gældende dansk ret og konsekvenserne herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes umiddelbart ikke at have konsekvenser for hverken statsfinanserne eller samfundsøkonomien. Heller ikke miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, idet hvaler i forvejen er totalfredet i EU's farvande. På sigt risikerer forslaget at have konsekvenser for den hvalfangst, der med IWC's tilladelse drives i grønlandsk farvand.

Såfremt Kommissionens ambition også i fremtiden er, at IWC skal regulere fangsten af småhvaler, så vil dette kunne have konsekvenser for Grønland og Færøerne i relation til den traditionelle småhvalfangst i grønlandske og færøske farvande.

9. Høring

Kommissionens forslag har med frist den 20. februar 2008 været sendt i høring ved følgende interessenter:

Affald Danmark, Akademisk Arkitektforening, Batteriforeningen, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/Kemiske Artikler, Bryggerforeningen, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kompetencecenter for Affald, Dansk Landbrug, Dansk Metal, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Sejlunion, Dansk Transport og Logistik, Danske Maritime, Danske Regioner, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Det Økologiske Råd, Energinet, 3F, FDB, Foreningen af Fabrikanter og Importører af Elektriske Husholdningsapparater, Ferskvandsfiskerforeningen, Forbrugerrådet, Forsikring og Pension, International Network for Sustainable Energy, Greenpeace, Handel Transport og Service, IT-branchen, Kommunernes Landsforening, Landbrug.dk, LO, Maersk Olie og Gas, Margarineindustriforeningen, Nephentes, Oliebranchen i Danmark, Rederiforeningen, RenoSam, Skovforeningen, Sportsfiskerforbundet, Uniscrap, og Verdensnaturfonden.

Herudover er Kommissionens forslag sendt til de grønlandske og færøske hjemmestyremyndigheder med opfordring til at sende det i høring hos relevante grønlandske og færøske interesseorganisationer og virksomheder.

Der er ikke modtaget hørings svar.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er sig de særlige danske hensyn i forhold til Rigsfællesskabet bevidst. Regeringen deler EU-kommissionens synspunkt om, at verdens hvalbestande skal sikres den bedst mulige beskyttelse mod uforsvarlig udnyttelse, idet man samtidig fra dansk side støtter princippet om en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer på det bedst mulige videnskabelige grundlag. Regeringen finder imidlertid ikke, at Kommissionens forslag er det rette redskab til at nå disse mål, specielt ikke i en situation hvor det for IWC vigtigste aktuelle spørgsmål er om organisationen kan overleve på længere sigt og hvor der ikke mere vil være en global organisation til forvaltning af store hvaler, hvis organisationen går i opløsning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens forslag har, mødt en vis sympati blandt andre medlemslande, som går imod hvalfangst. Efter forhandlingerne om Kommissionens forslag tegner der sig en sådan opbakning bag ovenfor skitserede kompromis, at det må forventes, at det i Rådet kan samle kvalificeret flertal.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Det substantielle spørgsmål om EU's involvering med IWC har tidligere været forelagt til forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 20. april 2007 forud for Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne relationer) den 23. april 2007 i form af Kommissionens daværende forslag.

Der er den 31. januar 2008 oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg og til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg til orientering.

Samlenotat oversendt blev Folketingets Europaudvalg den 4. februar 2008 med henblik på forelæggelse den 8. februar 2008 til forhandlingsoplæg. Der blev opnået forhandlingsoplæg.

Udenrigsministeriet